Prof. Wojciech Przegon
Uniwersytet Rolniczy w Krakowie
Katedra Geodezji Rolnej, Katastru i Fotogrametrii

RECENZJA ROZPRAWY DOKTORSKIEJ

mgr inż. Mateusza Ciskiego

nt.: Metodyczne i praktyczne zasady rekonstrukcji przestrzeni historycznej Olsztyna z wykorzystaniem map i planów z lat 1772-1944.

PODSTAWA OPRACOWANIA RECENZJI

Podstawę formalno-prawną opracowania recenzji rozprawy doktorskiej mgr inż. Mateusza Ciskiego na temat; „Metodyczne i praktyczne zasady rekonstrukcji przestrzeni historycznej Olsztyna z wykorzystaniem map i planów z lat 1772-1944" stanowi powołanie przez Radę Naukową Dyscypliny Geografia Społeczno-Ekonomiczna i Gospodarka Przestrzenna na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie oraz Umowa o Dzieło Nr 1/29.300.001/2024 na wykonanie recenzji rozprawy doktorskiej zawarta w dniu 5 kwietnia 2024 roku. Praca została wykonana w Instytucie Gospodarki Przestrzennej i Geografii na Wydziale Geoinżynierii. Promotorem rozprawy doktorskiej jest prof. dr hab. inż. Ryszard Źróbek, prof. zw. a promotorem pomocniczym dr inż. Marek Ogryzek.

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA, UKŁAD PRACY

Recenzent pracę otrzymał w wersji papierowej i elektronicznej. Oprawiona rozprawa formatu A-4 zawiera 240 ponumerowanych stron. Na początku zamieszczono spis treści. Rozprawę podzielono na sześć rozdziałów z szeregiem podpunktów. Kolejność zagadnień prezentowanych w poszczególnych rozdziałach pracy jest logiczna. Na końcu zamieszczono aneks, którego strony nie są numerowane. Doktorant zaznaczył, że aneks oznaczony jako rozdział siódmy, jest zbiorem wszystkich historycznych źródeł kartograficznych wykorzystanych do budowy modelu zmian funkcjonalno-przestrzennych, a także innych, niewykorzystanych w pracy. Zdaniem Doktoranta są one częścią historii Olsztyna

i zamieszczenie ich w pracy było zasadne. Recenzent podziela tę opinię. Mapy topograficzne i katastralne, plany osiedli i fragmentów miasta obejmujące kwartały zabudowy i przebieg ciągów komunikacyjnych stanowią źródłowy, historyczny dorobek „kartografii Olsztyna". W aneksie przedstawiono 63 opracowania. Bibliografię stanowi 140 pozycji; w tym 82 w języku polskim, 34 w języku angielskim i 24 w języku niemieckim. Są to książki, artykuły i doniesienia naukowe i popularno-naukowe. Najstarsza pozycja datowana jest na 1857 rok. W wykazie literatury Doktorant zamieścił cztery publikacje, które napisał we współautorstwie. Na stronie 234 wymieniono w kolejności alfabetycznej pracę, nt; „Gazeta Olsztyńska, 16 sierpnia (1898)". Taki zapis nic nie mówi czytelnikowi.
W pracy zamieszczono 4 tabele i 217 rycin. Opis ich jest szczegółowy. Podano: tytuł oraz nazwisko autora-wykonawcy opracowania kartograficznego; źródła (miejsca) przechowywania map i planów. Doktorant także zaznaczył które opracowania digitalizował i robił korektę graficzną. Treść prezentowanych historycznych map i planów jest przedmiotem prowadzonych badań. Dla recenzenta wybór właściwych materiałów jest dowodem skrupulatności, dociekliwości oraz umiejętności pozyskiwania danych źródłowych przez Doktoranta.
Stwierdzam, że układ pracy jest poprawny.

OCENA ZASTOSOWANEGO PIŚMIENNICTWA

Mgr inż. Mateusz Ciski w każdym rozdziale pracy szczegółowo odnosił się do literatury przedmiotu badań. Została ona dobrze „fachowo" dobrana. Można wyróżnić dwa główne nurty przestudiowanych przez Doktoranta prac. Tematyka pierwsza dotyczy: historii rozwoju przestrzennego Olsztyna (1353-1945) omówiona na podstawie źródeł pisanych i kartograficzno-planistycznych; funkcji obszarów miasta zmieniających się w czasie; wyznaczania terenów dla kolei, wojska, przemysłu, budowli municypalnych i zabudowy mieszkaniowej; analizy założeń urbanistyczno-architektonicznych centrum Olsztyna a także zagospodarowywania terenów peryferyjnych. Tematyka druga dotyczy Systemu Informacji Geograficznej (GIS), jak: GIS teoria i praktyka; systemy GIS w badaniach historycznych i przyrodniczych; historyczny GIS - plany historyczne, modele rzeczywistości geograficznej; zastosowanie metod GIS do analiz przestrzennych obszarów miejskich i wiejskich, dawne mapy topograficzne w badaniach geograficzno-historycznych, itd. Należy zauważyć, że praca o charakterze technicznym ma również wątki humanistyczne. Z cytowanej literatury wynika, że Doktorant chciał poznać nie tylko „materię ale i ducha miasta Olsztyna". Dlatego w spisie literatury zamieścił opracowania

Piechockiego, Sikorskiego czy Śliwy (przyp. 2, s. 9.). Recenzent pamięta jak wybitni naukowcy z Politechniki Krakowskiej architekt, planista, architekt krajobrazu prof. Janusz Bogdanowski oraz architekt i konserwator zabytków prof. Maciej Bonawentura Pawlicki mówili, że projekty i realizacje o działaniu technicznym ale bez wątku humanistycznego nie mogą być dobre. **Pozytywnie oceniam zastosowane w rozprawie doktorskiej piśmiennictwo.**

TEMAT, CEL, TEZA. METODY I ZAKRES PRACY

Temat pracy został sformułowany następująco: „Metodyczne i praktyczne zasady rekonstrukcji przestrzeni historycznej Olsztyna z wykorzystaniem map i planów z lat 1772-1944". Doktorant podkreślił, że „w literaturze fachowej temat zmian funkcjonalno-przestrzennych Olsztyna na podstawie analizy historycznych źródeł informacji za pomocą cyfrowego modelu nie był jeszcze poruszany w tak kompleksowym ujęciu" (cyt., s. 9). Dlatego można sądzić, że jest to opracowanie nowatorskie. **Temat został sformułowany poprawnie**.

Doktorant wyszczególnił cztery **cele badawcze**. Pierwszy to: prześledzenie historii rozwoju przestrzennego Olsztyna na podstawie historycznych źródeł informacji. Drugi to: określenie czynników i kierunków rozwoju przestrzennego Olsztyna na podstawie analizy literatury. Trzeci to: zbudowanie cyfrowego modelu miasta w postaci bazy danych o historii olsztyńskiej zabudowy. Czwarty to: wykorzystanie technologii GIS w celu weryfikacji przyjętych w literaturze kierunków rozwoju przestrzennego miasta. Wymienione cele zostały poprzedzone zdaniem, które rozpoczyna się od stwierdzenia, że: „założeniem niniejszej pracy jest stworzenie metodycznych …" (s. 10, pierwszy werset od góry). Proponowałbym zastąpienie słowa „stworzenie" słowem "opracowanie". Stworzenie zostawmy Stwórcy.

Doktorant sformułował **tezę:** „Historyczne źródła informacji to wartościowy element bazowy dla współczesnych analiz przestrzennych". **Teza została postawiona poprawnie.** Jest to stwierdzenie, co do którego mamy pewność jego słuszności. Doktorant zaproponował także dwie hipotezy, które korelują z tezą (patrz s. 10 rozprawy). Są one logiczne i spójne z obecnym stanem wiedzy, ale nie są nowe gdyż nie wskazują nieznanych aspektów badanego zjawiska. Sądzę, że można by z nich zrezygnować.

Metody pracy. Metodę badawczą definiujemy jako sposób poznania naukowego, na który składają się określone czynności w ramach procedury badawczej wraz z zespołem narzędzi. Doktorant podkreślił, że prace badawcze związane

z tworzeniem modelu zmian funkcjonalno-przestrzennych Olsztyna oparł na czterech metodach. Do analizy historycznych źródeł informacji wykorzystał metodę dedukcyjną. Krytykę zewnętrzną i wewnętrzną wykorzystanych źródeł historycznych oparł na metodzie indukcyjnej według zasady „od ogółu do szczegółu". Z kolei dzięki metodzie chronologiczno-porównawczej opisał zmiany funkcjonalno-przestrzenne jakie następowały w ustalonych przedziałach czasowych. W badaniach zdigitalizowanych i poddanych georeferencji historycznych opracowaniach kartograficznych posłużył się metodą pomiarów, z wykorzystaniem narzędzi komputerowych. Doktorant wykorzystał do tego oprogramowanie GIS (esri ArcGIS Pro 3.10, a także oprogramowania do obróbki graficznej (Adobe Photoshop CC 2015, Topaz Photo AI).

Czasowy i przestrzenny zakres pracy. Czasowy okres badań i analiz przyjął Doktorant od założenia miasta Olsztyna w 1353 roku do 1945 roku, czyli końca II Wojny Światowej. W tych granicznych datach historycznego rozwoju miasta wyróżnił siedem przedziałów czasowych: XIV wiek, 1800-1848, 1848-1879, 1879-1899-,1899-1913, 1913-1933 oraz 1933-1944. Daty graniczne okresów określił na podstawie najważniejszych opracowań kartograficznych, wykorzystanych do wyznaczenia obszarów zabudowy, która to zabudowa decydowała o rozwoju urbanistyczno- krajobrazowym miasta. Końcową datę badań – zakończenie II Wojny Światowej Doktorant uzasadnił następująco: „...wybór takiego zakresu czasowego była chęć zobrazowania Olsztyna przed zdobyciem go przez Armię Czerwoną w 1945 roku (...) możliwe było ukazanie obrazu miasta przed jego poważnym zniszczeniem i odbudową za czasów PRL" (cyt., s. 8). Sądzę, że w tym miejscu Doktorant powinien wyjaśnić „lukę czasową" pomiędzy XIV wiekiem a 1800 rokiem. Czy wtedy nie powstawały żadne opracowania kartograficzne i plany regulacyjne miasta?. Przestrzenny zakres pracy przedstawiono na rycinie 1, s. 9. Kolorem czerwonym zakreślono granice administracyjne Olsztyna w 1945 roku. Dla tego obszaru wykonano model cyfrowy. W tle mapki zaznaczono granice administracyjne współczesnego miasta.

Stwierdzam, że temat, cele badawcze, teza i metody pracy oraz zakres czasowy i przestrzenny są spójne pod względem logicznym i merytorycznym.

MERYTORYCZNA OCENA PRACY

Rozdział 1. Wstęp (s. 7-12). We wstępie Doktorant przedstawił niezbędne informacje charakterystyczne dla rozpraw doktorskich. Odniosłem się do nich powyżej.

Rozdział 2. Rekonstrukcja przestrzeni historycznej (s. 13-24). System informacji geograficznej (GIS) jest platformą do gromadzenia, zarządzania i analizowania danych. GIS integruje wiele rodzajów danych. Pozwala analizować lokalizacje przestrzenne i organizuje warstwy informacyjne do wizualizacji za pomocą map i scen 3D. Dzięki tej możliwości GIS zapewnia głębszy wgląd w dane. Do pięciu podstawowych etapów działania GIS możemy zaliczyć (hasłowo): zapytaj, zdobądź dane, zbadaj, przeanalizuj i zaprezentuj. W recenzowanej rozprawie dostrzegam ten tryb postępowania Doktoranta. Stwierdzenie, że model rzeczywistości geograficznej budowany jest najczęściej w postaci bazy danych przestrzennych aby później móc przystąpić do analiz jest słuszne. Założeniem niniejszej pracy było zbudowanie cyfrowego modelu zmian funkcjonalno-przestrzennych miasta, który reprezentowałby rzeczywistość w jak największym stopniu. W tym przypadku cyfrowy model miasta przedstawiono w postaci serii map, gdzie każda mapa odpowiada konkretnemu przedziałowi czasowemu. Następnie Doktorant przedstawił proces budowania modelu, w którym proces georeferencji wykonał w oprogramowaniu ArcGIS Pro 3.1, w układzie współrzędnych ETRS 1989 Poland CS92. Jako punkty kontrole obrał elementy zabudowy (rogi, wnęki, wykusze budynku) miejskiej Olsztyna, które identyfikował na historycznych planach i mapach. Mapa zapisana w formie rastrowym była poddawana procesowi „wpasowania" we współrzędne geograficzne. Na podstawie tak zmodyfikowanego historycznego źródła informacji można było dokonać odtworzenia historycznej zabudowy. Efekt takiego działania przedstawiono przykładowo na ryc. 5 (s. 18). Interesująca jest także ryc. 11 (s. 23) na której w formie schematu graficznego pokazano proces budowania modelu zmian funkcjonalno-przestrzennych miasta (opracowanie autora pracy). **Niniejszy rozdział uważam za istotny, ponieważ Doktorant opisał zasady prowadzonych badań i narzędzia z jakich korzystał.**

Rozdział 3. Przegląd kartografii Olsztyna i innych historycznych materiałów źródłowych (s. 25-88). Rozpoczynając niniejszy rozdział Doktorant napisał: „Zagadnienie źródeł kartograficznych Olsztyna było badane przez historyków i badaczy regionu ale w literaturze brakuje ich usystematyzowanego spisu. Ten rozdział rozprawy stanowi próbę stworzenia (zamiast „stworzenia" lepiej będzie „opracowania") takiego katalogu" (cyt., s. 26). Ze względu na skalę oraz zakres

tematyczny, analizowane źródła kartograficzne podzielił na: plany miasta, projekty i plany zagospodarowania, mapy katastralne oraz mapy tematyczne. Doktorant bardzo dokładnie analizował i opisał treści map oraz historyczne tło ich powstania; podawał miejsca i rok wydania, cel wykonywania planów oraz fragmenty biografii autorów map. Wymieńmy niektóre plany przedstawione w trzech podrozdziałach: 3.1. Plany miasta; 3.2. Inne rodzaje planów; 33. Mapy topograficzne.

Ryc. 15. Mapa katastralna wykonana w latach 1822/1823 przez Hendrewerka to najstarsze dokładne opracowanie kartograficzne dla Olsztyna.

Ryc. 30. Plan Olsztyna z wyznaczonym przebiegiem linii kolejowej z 1879 r. Inwestycja ta zapoczątkowała jeden z największych przełomów urbanistycznych w historii miasta.

Ryc. 32. Olsztyn na pierwszym nowoczesnym planie miasta, 1892, autor Rober Luckhardt. Jest to plan na którym po raz pierwszy w historii opracowań kartograficznych dla całego miasta geometria budynków została bardzo dokładnie odwzorowana.

Ryc. 42. Plan Olsztyna z 1913 r. Doktorant napisał, że pomimo wielu wad i nieścisłości jest ważnym dokumentem w badaniach Olsztyna – to jedyny plan miasta na którym pojawia się Kortowo.

Ryc. 44. Plan miasta Olsztyna sporządzony w 1922 roku przez Haasego, geodetę miejskiego jest jednym z najważniejszych opracowań okresu dwudziestolecia międzywojennego. Plan przedstawia nie tylko zwartą zabudowę miejską, ale także okoliczne majątki ziemskie, leżące w granicach administracyjnych Olsztyna.

Ryc. 49. Folwark Stary Dwór i okoliczne ziemie, 1772, autor: Georg Ernst Muller. Jest to najstarsza mapa obejmująca obszar współczesnego Olsztyna. Prezentuje obszary folwarku Stary Dwór i okoliczne tereny w 1772 roku.

Należy stwierdzić, że ambitne zadanie opracowania katalogu źródeł kartograficznych Olsztyna zastało wykonane. Dzięki tym materiałom poznajemy historię kształtowania się organizmu miejskiego Olsztyna. Każdy Czytelnik tego opracowania doceni skrupulatność pracy Doktoranta który udowodnił, że materiały kartograficzne stanowią znaczącą część dorobku dziedzictwa kulturowego.

Rozdział. 4. Historia rozwoju przestrzennego miasta Olsztyna (s. 89-134).

W niniejszym rozdziale Doktorant opisuje historię rozwoju przestrzennego Olsztyna w ramach siedmiu przedziałów czasowych następujących po sobie. Daty graniczne tych okresów przyjął na podstawie najważniejszych opracowań kartograficznych, szczególnie tych, na których zaznaczono obszary zabudowy wciąż rozwijającego się ośrodka miejskiego. Tak wyznaczoną czaso-przestrzeń opisał także na podstawie analizy literatury przedmiotu badan. Jest to znaczące rozszerzenie informacji z poprzedniego rozdziału pracy o czynniki: gospodarcze; procesy inwestycyjne: ciągów komunikacyjnych, obszarów zwartej i luźniej zabudowy, zabudowy fabrycznej, kolejowej, municypalnej i sakralnej, tereny wojskowe; rozwój infrastruktury technicznej (wodociągi, kanalizacja, oświetlenie olejowe a następnie gazowe, elektrownia wodna); tereny wypoczynku i rekreacji a także reformy uwłaszczeniowe.

Bardzo trafnie zostały nazwane poszczególne okresy: wiek XIV – założenie miasta; (1800-1848) – rozwój olsztyńskich przedmieść; (1848-1879) – u progu wielkich zmian; (1879-1899) – początek pięknych czasów; (1899-1913) – ku nowoczesności; (1913-1933) – między wojnami; (1933-1944) – zmierzch Allenstein. Uważam podpunkt 4.8 tego rozdziału za ważny. Jest to opis praktycznego procesu budowy cyfrowego modelu miasta dla wyżej wymienionych przedziałów czasowych. Natomiast w podpunkcie 4.9 Doktorant przypomniał, że czas niemieckiego Allenstein skończył się w nocy z 21 na 22 stycznia 1945 roku kiedy Armia Czerwona zajęła miasto i „zgodnie z tradycją zwycięzców" zaczęła plądrować domy, urzędy i instytucje oraz niszczyć zabudowę – około 50% zabudowy miejskiej. W maju 1946 roku miasto nazywało się już Olsztyn. Zamieszczone zdjęcia (ryc. 96-102) pokazują fragmenty wyzwolonego miasta. **Stwierdzam, że merytorycznie rozdział 4 rozprawy został interesująco skonstruowany a Doktorant poprawnie przedstawił swój warsztat naukowy**.

W formie dygresji przypominam, że „ojciec polskiej urbanistyki" prof. Tadeusz Tołwiński w „Urbanistyce", w tomie pierwszym „Budowa miasta w przeszłości" (Warszawa 1947, s. 17, 34) napisał: „Poznając historię miast powstałych w różnych epokach rozwoju cywilizacyjnego można wyróżnić sześć czynników oddziałujących na ich rozwój. Są to: czynnik warunków przyrodniczych (walory środowiska naturalnego); czynnik gospodarczy i społeczny; czynnik warowności; czynnik komunikacji i czynnik obyczajowo prawny. Ponad nimi stoi i równocześnie działa szósty czynnik – kompozycji urbanistycznej i architektonicznej, czyli planowania przestrzennego. Czynniki te mogą działać jednocześnie, bądź w pewnych grupach, a działanie to w poszczególnych

miastach i w różnych czasach jest niejednolite". Proszę Doktoranta o odpowiedź: jakie czynniki rozwojowe Olsztyna dominowały w okresie od 1353 r. do 1800 r. (447 lat) oraz jakie dominują współcześnie.

Rozdział 5. Zarys historii zabudowy Olsztyna (s. 135-190). Rozdział wybitnie poznawczy. Z opisu zamieszczonych zdjęć i planów (ryc. 103-182) poznajemy monumentalne obiekty miasta o różnych funkcjach, układy zespołu budynków na planach oraz główne trakty komunikacyjne. Rycina 182 (s. 188) przedstawia wsie i majątki znajdujące się w granicach Olsztyna z 1945 roku dla których wykonano cyfrowy model zmian funkcjonalno-przestrzennych miasta. Na rycinie zaznaczono inne większe skupiska ludności leżące w obecnych granicach miasta. Wyboru zaprezentowanych materiałów dokonano na podstawie przestudiowanej literatury oraz wykonanej analizy historycznych źródeł kartograficznych, ikonograficznych i fotograficznych. Oglądając zdjęcia widzimy uporządkowaną przestrzeń i czyste miasto.

Rozdział 6. Podsumowanie (s. 191-239). Podpunkt pierwszy tego rozdziału Doktorant zatytułował: „Podsumowanie treści rozprawy i wskazanie elementów nowatorskich". Następnie niepotrzebnie do rozdziału zaliczył „album" jako podpunkt 6.2; „spis rycin" jako podpunkt 6.3; „spis tabel" jako podpunkt 6.4 i „spis literatury" jako podpunkt 6.5. Te podpunkty powinny znaleźć się poza rozdziałem, i bez punktacji. W podsumowaniu napisano, że rekonstrukcja rozwoju przestrzennego Olsztyna, wykonana z użyciem historycznych opracowań kartograficznych przy pomocy cyfrowego modelu zbudowanego w oprogramowaniu GIS, pozwoliła udowodnić tezę, że „historyczne źródła informacji to wartościowy element bazowy dla współczesnych analiz przestrzennych" (cyt., s.119). Następnie Doktorant stwierdził, że metoda pomiarów w oprogramowaniu ArcGIS Pro pozwoliła na obliczenie powierzchni zabudowy miejskiej oraz procentowego przyrostu zabudowy miejskiej dla wszystkich badanych przedziałów czasowych. Wyniki badań przedstawiono na wykresie (ryc. 183, s. 192). Widzimy, że dynamiczny rozwój powierzchni zabudowy nastąpił w dwóch okresach: 1800-1848 oraz 1879-1899. Pierwszy wzrost powierzchni zabudowy miejskiej o 175% należy wiązać z rozwojem Dolnego i Górnego Przedmieścia Olsztyna oraz wyznaczeniem traktów komunikacyjnych, których układ praktycznie został nienaruszony do dziś. Drugi okres dynamicznego wzrostu zabudowy o 178% był wynikiem budowy linii i dworca kolejowego oraz umieszczeniem stałego garnizonu wojskowego w mieście. Proszę Doktoranta o wyjaśnienie czy procentowy wzrost zabudowy

miejskiej w obu okresach należy odnieść bezpośrednio do okresów poprzedzających?.

Zestawienie historycznej sztuki kartografii z nowoczesną technologią Systemów Informacji Geograficznej jest aspektem nowatorskim gdyż badanie historii miast w oparciu o narzędzia GIS jest bardzo wiarygodne. **Jest to innowacyjność**.

Opracowany autorski model miasta, służący do określenia kierunków rozwoju przestrzennego Olsztyna można zastosować dla dowolnego regionu, miasta czy jego fragmentu. **Jest to praca indywidualna, autorska**. **Powinna być udostępniana instytucjom planistyczno-konserwatorskim.**

Wykorzystanie materiałów historycznych w analizach przestrzennych powinno być istotnym elementem do rozważenia, projektowania i prowadzenia procesów inwestycyjnych. Może odgrywać ważną rolę w wyznaczaniu obszarów ochrony dziedzictwa kulturowego a także rewaloryzacji zespołów urbanistyczno-architektonicznych. **Jest to możliwość praktycznego wykorzystania wyników badań.**

Określone obszary historycznej zabudowy, ułożone warstwowo, prezentują rozwój Olsztyna na przestrzeni lat, od założenia miasta w 1353 roku do końca II Wojny Światowej w 1945 roku. Na rycinie 184 (s. 194) przedstawiono obszary zabudowy dla wszystkich analizowanych przedziałów czasowych. Taki obraz miasta nad Łyną zastał uzupełniony pięknymi reprodukcjami zdjęć reprezentacyjnych gmachów i budowli, które są pozytywnymi dominantami w krajobrazie miasta (patrz: Album, s. 195-214). **Jest to walor poznawczy pracy.**

UWAGI, INFORMACJA I SUGESTIA.

Swoje uwagi, spostrzeżenia i pytania do Doktoranta zamieściłem w poszczególnych częściach recenzji. Oceniałem zasadność prowadzonych badań, warsztat naukowy i wartość merytoryczną.

Natomiast informacja jest taka, że w 2018 r. ukazała się monografia naukowa „Kartograficzne Zamostiana". W ten sposób do literatury geodezyjno-kartograficzny zostało wprowadzone nowe pojęcie. Oczywiście wcześniej, poprawność użycia tego terminu pod względem naukowym i językowym skonsultowałem z profesorem Henrykiem Markiewiczem redaktorem naukowym Polskiego Słownika Biograficznego. Jego decyzja była wielce zachęcająca.

W recenzowanej pracy mgr inż. Mateusz Ciski, cytował i zamieścił niniejszą publikację (błąd literowy w wyrazie „Zamistiana").

W tym kontekście zauważam, że Doktorant swoją rozprawą zapoczątkował systematyczne badania nad „Kartograficznymi Olsztynianami". Dlatego zachęcam do kontynuowania badań dla okresu od 1945 r. do czasów współczesnych. Rozszerzone opracowanie miałoby nie tylko znaczenie poznawcze ale o wiele więcej możliwości aplikacyjnych. Wydanie książkowe było by nie tylko interesujące dla mieszkańców Olsztyna i pasjonatów historycznej kartografii ale dla wielu specjalistów z zakresu: architektury, urbanistyki, budownictwa, architektury krajobrazu, konserwatorów zabytków, planowania przestrzennego, gospodarki przestrzennej, ochrony środowiska i krajobrazu kulturowego, ekonomistów, geografów, historyków sztuki, historyków dokumentalistów, archiwistów, itd. Historyczne źródła kartograficzne wciąż mogą, a nawet powinny być, wykorzystywane w różnych obszarach życia a ich możliwości interpretacyjne zwiększają narzędzia stosowane w Systemie Informacji Geograficznej.

KONKLUZJA

Rozprawa doktorska mgr inż., Mateusza Ciskiego stanowi oryginalne rozwiązanie problemu naukowego. Mgr inż. Mateusz Ciski prezentuje na wysokim poziomie wiedzę teoretyczną w dyscyplinie Geografia Społeczno-Ekonomiczna i Gospodarka Przestrzenna oraz umiejętności samodzielnego prowadzenia pracy naukowej.

Stwierdzam, że recenzowana rozprawa spełnia wymagania stawiane pracom doktorskim określone w ustawie z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. 2023.742 ze zm.).

Wnoszę zatem o dopuszczenie rozprawy doktorskiej mgr inż. Mateusza Ciskiego, nt.: „Metodyczne i praktyczne zasady rekonstrukcji przestrzeni historycznej Olsztyna z wykorzystaniem map i planów z lat 1772-1944" do publicznej obrony.

Wojciech Przegon

Kraków, 22 kwietnia 2024 r.